

RSMH:s ungdomsförbund

2010-06-30

Socialdepartementet
103 33 STOCKHOLM

Yttrande över delbetänkandet *Första hjälpen i psykisk hälsa (SOU 2010:31)* av Självmordspreventionsutredningen

RUS är RSMH:s ungdomsförbund. RUS organiserar på öppen föreningsdemokratisk grund unga med egen erfarenhet av social och psykisk ohälsa; ytterst de med diagnostiserade psykiska funktionsnedsättningar. Vi är i dagsläget den enda större "horisontella" organisationen som bedriver föreningsarbete med och för vår grupp utan att exkludera pga. individuell diagnos.

I ett kort perspektiv vill vi verka kamratstödande och genom föreningslivet aktivt motverka individuella ungas väg mot utanförskap och ett liv - i stort som smått - kringskuret av en accelererande social och psykisk ohälsa förstärkt av omgivningens fördomar.

I ett längre perspektiv vill vi - liksom handikapprörelsens övriga ungdomsorganisationer - ta till vara våra medlemmars egna erfarenheter och perspektiv och med dem som grund genom informations- och opinionsarbete bidra till nödvändiga samhällsförbättringar.

RUS arbetar därför mycket med bemötande och är aktiva på ett antal olika arenor för att motverka de fördomar som finns i samhället om psykisk ohälsa. Vi engagerar oss även i andra frågor som rör studier, boende, vård och arbete m.m. där vi vill motverka utanförskapet och öka möjligheterna till återhämtning för den som drabbas av social eller psykisk ohälsa.

Vi kämpar för att unga människor som mår psykiskt dåligt - genom hjälp i ett tidigt skede och under tillräckligt lång tid - ska få möjlighet till personlig utveckling och ett gott liv på sina egna villkor. Respekten för deras egen upplevelse och dessa unga inte "objektifieras" utan tillerkänns verkligt inflytande i beslut och insatser som berör dem är en kärnfråga för RUS.

I ovanstående framträder och illustreras tydligt de två grenarna i vår verksamhet; kamratstöd och intressepolitik.

Synpunkter på betänkandet

Självmord är en av de absolut vanligaste dödsorsakerna bland unga i Sverige. Någon över tid fallande trend likt den som kunnat konstateras bland den vuxna befolkningen när det gäller självmord har heller inte syns i tillgänglig statistik för det senaste decenniet.

RUS stödjer definitivt utredningens resonemang om att självmord bör gå att förebygga i betydligt högre utsträckning än vad som sker idag och tillstyrker utredningens förslag om att ge

Adress	Telefon	Telefax	E-post	Org.nr
Riksförbundet Ungdom för Social hälsa Instrumentvägen 10 126 53 Hägersten	08-772 33 60	08-772 33 61	rus@rsmh.se	802401-8080

RSMH:s ungdomsförbund

Nationell prevention av suicid och psykisk ohälsa vid Karolinska Institutet uppdraget att driva ett pilotförsök under fem år med det australiensiska utbildningsprogrammet The Mental Health First Aid Training and Research Program (MHFA); inklusive dess finska komplement. NASP bör tilldelas resurser för att under fem år stimulera och stödja det självmordsförebyggande arbetet på regional och lokal nivå – samt om pilotstudien faller väl ut och utvärderingen visar positiva resultat implementera kursen i hela landet.

Att som medmänniska stödja andra som lider av psykisk ohälsa är visserligen inget som nödvändigtvis måste bygga på kvalificerade utbildningar eller egen erfarenhet. En effektiv och fokuserad intervention som ska förhindra ett självmord får dock gärna stå på tryggare grund.

I en kontext med kontinuerlig vidareutbildning och tydlig praktisk relevans till yrkesrollen lär utbildningen vara ovärderlig. RUS stödjer därför med enfaset utredningens förslag att personal inom kommunal verksamhet och då framför allt lärare, skolsköterskor och skolkuratorer, fritidsledare och fältassistenter ska vara huvudmålgrupper för det föreslagna pilotförsöket med brasklappen att det är denna kategori av människor som resurserna även senare bör koncentreras på. Skolans personal bör med stöd av barn- och ungdomspsykiatri definitivt kunna göra mer om de ges relevanta redskap och metoder, men nyckeln här är fortfarande en kvalificerad barn- och ungdomspsykiatri som är tillgänglig och lyhörd för larm från skolans värld.

Sedan är det ett gammalt krav från vår sida att varje skola – genom lagstiftning – borde tvingas att erbjuda eleverna tillgång till ett skolhälso-team bestående av läkare, sjuksköterska, psykolog, kurator och specialpedagog. Detta då de sparbetning som skolläningen och rektorer idag åläggs på ett oacceptabelt sätt tillåts urholka skolhälsovårdens innehåll och kvalitet och bidrar till senare upptäckt, stöd och behandling för unga som är på väg mot att utveckla en psykisk funktionsnedsättning eller ett självdestruktivt beteende.

Inom ramen för utredningens förslag anser RUS att det är viktigt att materialet utformas och anpassas till olika gruppers behov av stöd eftersom riskfaktorer för självdestruktivt beteende och självmord ser olika ut för olika grupper. Även för en relativt välkänd riskfaktor för självmord som exempelvis depression finns det klara skillnader mellan barns, ungas och vuxnas och mellan kvinnors och mäns symptom.

För RUS förbundsstyrelse

Jonas Andersson
Verksamhetschef

Åke Nilsson
Intressepolitisk sekreterare

CC

RSMH
NSPH
HSO
BO

Adress	Telefon	Telefax	E-post	Org.nr
Riksförbundet Ungdom för Social hälsa Instrumentvägen 10 126 53 Hägersten	08-772 33 60	08-772 33 61	rus@rsmh.se	802401-8080